

KROLEWSKI (4701) ai

krolewski (4700), **kralowski** (1); krolewski : kralowski *MetrKor* (71 : 1).

o *pochylone*, e *jasne*; kralowski z *tekstu nie oznaczającego pochyleń*.

sg *m N* krolewski (203). ◇ *G* królewskiego (279); -ého (72), -ego (1) *BiałKat*, -(e)go (206). ◇ *D* królewskiemu (40); -ému (11), -emu (1), -(e)mu (28); -ému :-emu *OrzQuin* (1 : 1). ◇ *A* królewski (144), królewskiego [*w tym: królewskiego* (1) *KlerPow*] (21); -ého (3), -(e)go (18). ◇ *I* królewskim (70), królewski(e)m (4), *skrót* (1); -em *Diar*, *GórnRozm*; -im : -em *BibRadz* (8 : 1), *OrzRozm* (7 : 1). ◇ *L* królewskim (74), królewski(e)m (7), *skrót* (2); -em *HistJóz*, *ModrzBaz*, *Paprup*; -im : -em *OrzRozm* (4 : 1), *BudBib* (1 : 1), *SkarŻyw* (5 : 1), *GórnRozm* (1 : 1). ◇ *f N* królewska (127), krolewska (2), krolewsk(a) (368); -a *RejZwierc*; -å : -a *RejPs* (2 : 1). ◇ *G* królewskiej (293), królewskie (1) *OpecŻyw*, królewski (1) *MetrKor*, *skrót* (716); -ěj (58), -(e)j (235). ◇ *D* królewskiej (339); -ěj (12), -(e)j (327). ◇ *A* królewską (220). ◇ *I* królewską (142). ◇ *L* królewskiej (91), królewski *MetrKor* (2), *skrót* (13); -ěj (19), -(e)j (72). ◇ *V* królewska (6), krolewsk(a) (278). ◇ *G a. A* *skrót* (16). ◇ *n N* królewskie (56); -é (3), -(e) (53). ◇ *G* królewskiego [*w tym: królewsk(e)go* (1) *ZapKościer*] (109); -ého (24), -ego (1), -(e)go (84); -ého :-ego *OpecŻyw* (1 : 1). ◇ *D* królewskiemu (14); -ému (10), -(e)mu (4). ◇ *A* królewskie [*w tym: królewskie* (1) *SeklWyzn*] (91); -é (8), -(e) (83). ◇ *I* królewskim (45), królewskiem (4); -ém *ZapWar*, *MurzHist*; -im : -ém *BibRadz* (1 : 1), *ModrzBaz* (1 : 1); ~ -ém (1), -(e)m (3). ◇ *L* królewskim (23), królewski(e)m (5), *skrót* (1); -em *UstPraw* (2); -im :-em *OrzRozm* (2 : 1), *BudBib* (1 : 2). ◇ *pl N m pers* królewscy (45), królewscy (2) *HistJóz*, *Mącz. subst* królewskie (327); -é (27), -(e) (300). ◇ *G* królewskich (180). ◇ *D* królewskim (20). ◇ *A m pers* królewskie (28); -é (3), -(e) (25). *subst* królewskie (125); -é (33), -e (1) *KochJez*, -(e) (91). ◇ *I m* królewskimi (21), królewskimi (12); -émi *RejPs*, *Leop*, *WyprKr*, *BudBib* (3), *ModrzBaz*, *GórnRozm*, *SarnStat* (7), *SkarKaz*; -imi *SkarŻyw*; -emi: -imi *ZapWar* (1 : 1), *BibRadz* (2 : 2), *OrzRozm* (1 : 1), *BielKron* (1 : 7); ~ -émi (7), -(e)mi (14). *f* królewskimi (3), królewskimi (3), *skrót* (1); -émi *SarnStat* (2); -imi *BudBib*, *GosłCast*; -emi : -imi *BibRadz* (1 : 1); ~ -émi (1), -(e)mi (2). *n* królewskimi (11), królewskimi (2); -imi *BielŻyw*; -émi :-imi *BudBib* (1 : 1); ~ -émi (7), -(e)mi (4). ◇ *L* królewskich (108). ◇ *G a. A* królewskich (2). ◇ *sg D n skostn* po królewsku (3).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.; poza tym XIX w.: po królewsku s.v. królewsko.

I. Przymiotnik od „król” ‘monarcha’ (4698) :

1. Przymiotnik dzierżawczy: króla (2306) :

A. Należący do króla, zależny od króla; regius Murm, Mącz, Cn; regalis Mącz, Cn; regis Mącz (939) :

a. Będący własnością króla, w posiadaniu króla, dla króla przeznaczony (515) : *BierEz* G2v; *OpecŻyw* 21, 24v; [*Józef*] pyeniądze [...] za zboże kład do fkarbu krolewfkyyego *HistJóz* E2v, D4v, E3; *ZapWar* 1534 nr 2410, 1542 nr 2504, 1545 nr 2646 [2 r.]; *BielŻyw* 63, 111, 114; *March*² D3, D4; *RejJóz* I8, Mv; Philip krol Mácedoński ná woynę wyiechał á Anekthánábus wízedł ná páłac krolewski áby tám krolową Olimpią oglądał *HistAl* A2v, A8v, B, E7v, G4v, L6; *Diar* 26, 32 [2 r.], 36 [2 r.], 43; *GliczKsiqz* H7v, Iv; *LubPs* M3, Yv; *GroicPorz* y3v, ff3v, gg, ii4, oo3v; Y rzekł zaś [!] Dawid do Vrialfá: Idziłf do domu fwego [...] Wyłfedeł tedy Vrialf z domu Krolewfkie⁸⁰/ y niefiono zá nim potráwy krolewfkie. *Leop* 2.Reg 11/8, 1.Reg 20/29, 2.Reg 11/8, 9, 15/35, 19/42 (31); Kto komu bydło zaymie z fzkody

[...] ma ie dąć do obory Krolewłkiey *UstPraw* F, A [2 r.], F [2 r.], Fv, Hv [3 r.], K2v; *WyprKr* 51v, 101v; *BibRadz* *2, *Ios* 10/2, 1.*Reg* 15/18, 2.*Reg* 7/9, 18/15 (26); Krolewłkie bogactwo ludzie są/ nie pieniądze. *OrzRozm* N3, E4v, K, L4, N2, O2 (10); [*Ioas*] pochowan w mieście Dawidowym/ ale nie w grobie krolewłkim. *BielKron* 87; Dał thedy krol łygniet s palcá łwego Amánowi [...] Piśał tedy listy Amán do wśzytkich kráin/ á łygnietem krolewłkim zápieczętował *BielKron* 114v; Oná milczkiem nábrawłzy wiele klenotow [...] ktemu dwie koronie krolewłką y krolowey/ [...] iechála do Sáfi *BielKron* 346v; [*obegnańce*] profto do krolewłkiego namiotu z krzykiem łie rzućili/ ale Krol ledwá vćiekł *BielKron* 355, 67v, 115, 266v, 277v, 280v (83); *Mącz* 23c, 128d, 273b, 277d, 286b (12); *Prot* A3v, C3; *RejAp* 123v; posłał ku Krolowi Rycerze áby mu gniew przeprośił. Thedy oni [...] łáńkę vprośili thym obyczáiem áby ku dworu Krolewłkiemu zálie przyśzedł iezdno y piefzo *HistRzym* 70, 12v, 66v, 79, 81, 81v (8); *RejPos* 8v, 10v [2 r.], 35v, 36, 232, 280v; *RejZwierc* 46, 154v [2 r.], 258, Aaa4v; Mefibofzeth mieżkał w Ieruzalemie/ bo v łtołu krolewłkiego záwždy iadał *BudBib* 2.*Reg* 9/13, 1.*Reg* 26/16, 4.*Reg* 12/18, 16/8, 2.*Par* 2/1, 16/2 (27); *HistHel* D, Dv; *MycPrz* II D; *BiałKaz* K4 [2 r.], K4v; *StryjWjaz* C4v; *ModrzBaz* 32, 75v, 120, 123; *SkarJedn* 246; *KochPs* 158; *SkarŻyw* 13, 91, 92, 130, 202 (15); priwiley ręká Legatá Papięskiego/ y trzech Piłárzow [...] podpifan/ á pieczęćiami Krolewłką/ Miłtrzewłką/ y Pánow Rad Ducbownych y Swieckich vmocniony. *StryjKron* 647, 452, 497, 527, 712, 762, 782; *KochDz* 104; *BielSjem* 19; *KochPam* 88; *GórnRozm* L, L4v; *KochWr* 28; *PapUp* Av, G3v, K2v; *ZapKościę* 1587/70v, 1588/82v; *ActReg* 10, 11 [2 r.], 149; *Calep* 421a; *GostGosp* 160; *GostGospSieb* +3; *GrochKal* 18; *KochAp* 10; *OrzJan* 92; *WujNT* *Matth* 11/8, *Luc* 7/25, s. 446 marg; Dobrá królewłkié/ które ku Wielkim Rządóm Krákwłkim należą/ nie máią bydź záłtáwiáné. *SarnStat* 336; kruzec Królewłki iest, tedy y grunt zátym łie ćiągnie *SarnStat* 1277, 323, 336, 375, 411, 916 (87); *KmitaSpit* Cv [2 r.], C6; *PowodPr* 82; Do krolewłkich [...] zamkow nikt nie pielgrzymuie/ á do grobow męczenniczkich y krolowie iezdzą *SkarKaz* 41b, 44b, 121b, 243b, 456a, 483a (8); *SkarKazSej* 666a marg, 692b, 693b [3 r.], 700b, 706a.

W połączeniu z nazwą miejscową (1): wołko Tureckie ziemiá ćiągnęło do Węgier [...] pięćikościoły Strygom álbo Ołtrom/ Biáłłogrod krolewłki wzięli. *BielKron* 221v.

W połączeniu z zaimkami dzierżawczymi będącym przymiotnikową formą wyrażenia »my król« itp. [w tym: nasz (60), wasz (1), moj (2)] (63): *MetrKor* 34/134 [2 r.]; *ComCrac* 12; abi łfyę przigothowały przeydz na valłche zyemye Krolyewłką łkodi czynycz boze ym thego nyepomołch. *LibLeg* 11/184; *Leop* 3.*Mach* 3/21; *OrzQuin* O; co ćię ták łmutne⁸⁰ wdomu mym krolewłkiem podkáło? *SkarŻyw* 304; *ZapKościę* 1582/32v [2 r.]; kożda becżká łoli dobrze nábita ták wielką/ iáko łól náłzá Królewłka w Toruniu zwyklá bydź przedawána *SarnStat* 387, 25, 83, 98, 103, 200 (54).

W charakterystycznych połączeniach: królewskie (-i, -a) bogactwo (6), dobra (22), dochod (5), dom (49), dostatki, dwor (20), dzierżawa (4), gmach (2), grob (7), grunt (5), imienie (13), karmia, majętność (2), miasteczko (5), miasto (5), mieszkanie (2), namiot (7), obora (8), oszczep (3), pałac (30), pieniądze (5), pokój (5), potrawy (7), skarb (40), stolec (3), stolica (11), stół (10), ziemia (14).

Przysłowie: bibl. nam ten [magistrat] ielt dobry/ pod ktorym żywiemy/ náśláduiáć pobożności y dobroći: oddawáiąć co Boże⁸⁰ Bogu/ á co Krolewłkiego Krolowi [reddite ergo quae sunt Caesaris Caesari et quae sunt Dei Deo *Matth* 22/21] *CzechEp* 405.

Wyrażenia: »miasto krolewskie« = *podległe władzy króla (1)*: Item miasta krolewskie i inne gdyż wolnością ani zacnością nie mogą być porównane z stanem szlacheckim, nie mają być też w to pozwolenie inkludowane *Diar* 50.

»stoł krolewski, stolica krolewska« = *fundusz na utrzymanie króla i dworu królewskiego; mensa regia a. regalis JanStat (33 : 2): DiarDop* 107, 112 [2 r.], 113, 114; widzisz iako stoł Krolewski iuz prawie do dna zniŹczał/ hoyną Źczodroblivością Krolewską *OrzRozm* O2v, O2v, S2; *ActReg* 41; z dóbr Stolice Królewkiéy [*de bonis mensae Regalis JanStat* 96] Źtan królewki zwykł oobné miec opátrzenie *SarnStat* 83; Iedno dwa grofzá z Lanu Źtołowi Króle. záchowywa. *SarnStat* 883 *marg*, 83, 84, 86, 359, 411 (24); *VotSzl* B3; Słábieie doŹtoyność y wládzá krolewŹka [...] roŹproŹszeniem dochodow y imion Źtołu krolewŹkiego *SkarKazSej* 691b.

»ziemia krolewska« = *Królestwo Polskie [szyk 4 : 4] (8)*: wŹczizki rzeczi abo kupye ktore Źá ktoremv kolwyek Człowyekv lyvbo zmoldawŹki zyemye, lyvbo skrolewki [!] poddanemv nyewymne [!] zabrany [...] mayá bicz zupelnye vroczoney. *MetrKor* 40/818, 40/818, 822, 823 [2 r.]; *LibLeg* 11/76v, 168; Powya ze on od dzyeŹzyaczi lyath wzyemy krolyewŹkyey a zwláŹchcza wlithwye handluye. *LibMal* 1548/145.

a. Boski (5) : Ten maieŹtat krolewŹki zewŹŹád poŹwiętzony/ botz od ducha Źwiętego dawno był Źprawiony/ botz wniem Źiedziál bog wierny/ tzo wŹŹytek Źwiat rŹádzi *OpecŹzyw* 20v, 161v; *SkarŹzyw* 589; *CzechEp* 248; VwaŹ iedno/ proŹŹę cię/ iz tu Źtoł KrolewŹki poŹtáwiony: Anyołowie Źluzá do tego Źtołn: Sam Krol obecnie ieft/ á ty ziewáiac Źtoiz? *LatHar* 198.

b. Pozostający w stosunku zależności od króla (191) : *BierEz* O3; yakom ya nyesbył robothnego yana napory Cmyothka krolewskiego Swielgey woley *ZapWar* 1528 nr 2419, 1532 nr 2439, 1545 nr 2646; *HistŹóz* A3v; *KlerPow* 1; *MiechGlab* 16; *MetrKor* 59/77; *LibLeg* 7/100, 10/59, 59v, 11/96; *SeklWyzn* B; *LibMal* 1545/102; *Diar* 22; [*poseł do Dawida*] Źthrzelcy obroćili Źtrzelbę Źwą ná Źlugi twoie z wierzchu z muru/ y poráŹili nie co z Źlug KrolewŹkich *Leop* 2.Reg 11/24, 2.Reg 16/2, 1.Par 25/5, 2.Par 1/16, 26/11, 36/20 (15); *UstPraw* H2; *BibRadz* Gen 39/20, 40 arg, *Esdr* 7/28, 1.Reg 22/17, 1.Par 27/33 (16); z ktorego [*Krzyskiego*] Źmierći/ nietylko Dwor KrolewŹki/ ále wŹzytká PolŹká wielká Źzkodę wŹięłá. *OrzRozm* R2, C3, I2, L3, P3, Q3v, Q4, R; ogárnáć woŹlko krolewŹkie Cefarz chćiał y w thyl mu záiechác *BielKron* 307v; MoŹkiewŹki Kniáz [...] poŹlom CefárŹkim/ KrolewŹkim álbo Papiefkim dawa ręce ná przywitániu *BielKron* 429v, 71v, 74, 76v, 98v, 213 (49); *Mqcz* 107c, 254a [2 r.], 270a, 463c; *OrzQuin* S2; był w iego kroleŹtwie [...] Plácidus nawyŹŹŹy Hetman KrolewŹki *HistRzym* 126v, 32, 108; *RejPos* 251, 317v; *BielSat* D3v; *KwiatOpis kt*; *BielSpr* 37; *RejPosRozpr* b4; Y wezwano piárze krolewŹkie mieŹiacá pierwŹzego *BudBib* *Esth* 3/12, 4.Reg 12/10, 2.Par 29/25, 2.*Esdr* 1/11, *Esth* 3/12, 4/5 (14); *StryjWjaz* B4; *CzechRozm* 129v; Andrzej Frycz Modrzewski/ Krolewski Sekretarz/ PolŹkies y wŹzytkies Sármaćyey Sláchćicom zdrowia Źyczy. *ModrzBaz* 137, 24, 137; *SkarJedn* 57; *SkarŹzyw* 31, 244, 305 [2 r.], 306, 481; Źołnierze KrolewŹcy y woŹlko Skirgayłowe LitewŹkie [...] muŹieli názád ku Wilnowi wŹtępowác *StryjKron* 487; Páweł IafienŹki zbroyny Dworzánin KrolewŹki [...] Drzewcá RzeŹkie obroćil ná Źwych náŹádzone *StryjKron* 642, 637, 702, 727, 747, 782 (11); *BielRozm* 29; A czemuŹz ich zowiećie vrŹędnikámi Koronnémi/ gdyż iedno przy Krolu ich vrŹád Źtoi? Rádnies y zowćie vrŹędnikami KrolewŹkiemi

(*marg*) Vrządni(c)y ziemłcy (n)ie Koronni ále Krolew(ł)cy. (-) *GórnRozm Av; Phil C4, K, O3; WujNT 317 marg, Act 12/20; Podwoiewodżego Iurisdicia, ściąga fie nietylko ná królewłkie poddáné, ále y ná Ziemłkie. SarnStat 235, 41, 162, 310, 411, 1147 (16); SkarKaz)(2; VotSzl C2; SkarKazSej 704a [2 r.].*

W połączeniu z zaimkiem dzierżaweczym „nasz”, które jest formą przymiotnikową wyrażenia »my krol«. (8): ComCrac 20v; WSi nálezé Królewłkie/ y pánów Duchownych [...] ná ten rok iuż powinni płácić łą SarnStat 107, 215, 243, 428, 656, 855, 869.

W charakterystycznych połączeniach: krolewski dwor (18), dworzanin (6), hetman (4), kanclerz (2), kmiotek (4), legat, niewolnik, pisarz (5), podczaszy (2), poddany (8), podkomorzy (2), poseł (10), sekretarz (4), sługa (17), służebnik (4), tajemnik,

a. *W funkcji rzeczownika: Melchici egipsy katolicy [pl] (1) : tá fektá od Kátolikow fie w Syryey (ktore ony Melchitás to ieft/ Krolewłkie zwáli [...] [oddzieliła]. SkarJedn 306.*

c. *Pozostający w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa do króla (146) : OpecŻyw 43; HistJóz B3v; LibLeg 9/51; LubPs M3, Q4; poślá [mu] zaponę złothą/ iáko ieft obyczáy dawác przyrodnym Krolewłkim. Leop 1.Mach 10/89, 4.Reg 11 arg, 2, 4; BibRadz *3, 1.Reg 18/18, 22, 23, 22/14 (19); OrzRozm P3; wybran był Woyćiech Márgrábic Brándeburgeńłki fiełtrzeniec krolewłki ná Miłtrzołthwo zakonne. BielKron 415v, 15v, 66, 72v, 106, 116v (45); KwiatKsiąż kt; Mącz 349d; HistRzym 7v, 13v, 90v, 93v, 94, 110v; RejPos 25, 103; BielSpr 45v; BudBib Iudic 8/18, 1.Reg 22/14, 2.Reg 9/11, 13/29, 33 (16); MycPrz I B2; BiałKaz K marg; CzechRozm 150, 151, 152 [5 r.]; PaprPan Hhv, Hh5v; v wiela narodow w zwyczáy to wełzłó / iż Synowie Krolewłcy/ ná Krolełtwo y Páńłtwo po Oycách włtępuią. ModrzBaz 15v, 15v [2 r.], 75v [2 r.]; KochOdpr C2; KochPs 67; Corká Krolewłka náłázłá w wodzie Moyżelzá SkarŻyw 478 marg, 180, 299, 364 [2 r.], 478 [3 r.], 509 (12); StryjKron 557; KochPam 81; KochPieś 8; ActReg 23, 157; GrochKal 5; GórnTroas 58; WujNT 73; KlonKr E3; KmitaSpit B4; SkarKaz)(4; fyn krolewłki/ bać fie oycá y pedágogow mułi. SkarKazSej 692a.*

W charakterystycznych połączeniach: krolewski(-a, -e) brat (6), cor(k)a (16), dziecię (4), dziewczka (5), krewny, matka (2), potomek, potomstwo, powinowaty, siostra (5), syn (78), synaczek, wnuk (4), żona (3).

a. *Boski (1) : [Chrystus pokazał] że [...] miał być wolen od płácenia tákich podátłkow (iáko fyn krolewłki/ ták z łtrony bołtwá iáko y z łtrony człowieczeńłtwá) WujNT 72.*

d. *Należący do króla jako część składowa jego organizmu (także w przenośnym znaczeniu władz psychicznych) (87) : BielŻyw 103, 165; IÁko rozdziały wod/ ták ferce krolewłkie w ręce Páńłkiey: gdzie záchce/ tám go náchyli. Leop Prov 21/1, 3.Reg 13/6, 22/6, 15, 3.Esdr 3/4, Prov 21 arg; A ziąwłzy koronę z głowy krolewłkiey/ włóżyłá iá ná fie BibRadz 3.Esdr 4/30, 1.Esdr 7/27, Prov 21/1; OrzRozm C4v, F2, I4v, O3 marg; Przed márámi ná ktorych ciáło było krolewłkie/ iechał Ian Tárłó BielKron 425v, 81, 87, 307v, 308, 329v; OrzQuin B4v, K2, N4v, S7v; HistRzym 101, 101v, 102; RejPos A3v, 34; BudBib 1.Esdr 7/27, Prov 21/1, Eccle 8/2, Ier 41/1, Dan 1/3; StryjWjaz D4v; ludzie łkromni á wkládni łáłkawá twarz Krolewłką/ á pyłzni y nádeći/ nárułzenie łáłki poznác mogli. ModrzBaz 19v, 100v; SkarŻyw 398 [2 r.], 507; WerGość 250; KmitaPsal A2v; Calep 317b; GrochKal 26; Mandat [...] ręká krolewłką włáłzną potpifzany. ZapKóścier 1588/81v; GórnTroas 10, 15 [2 r.], 19; SkarKaz 243b; SkarKazSej 670b.*

W połączeniu z zaimkami dzierżawczymi będącym przymiotnikową formą wyrażenia »my krol« itp. [w tym: *swoj* (3), *twoj* (3)] (6): *BibRadz* *2v, *3, 1.*Reg* 22/6, 15; *OrzRozm* O3; tho zafię nie od łzczęlcia ięft/ ále włafnie z ręku twych krolewfkich/ iż ma Polfká tyle kfiąg swoim ięzykiem *GórnDworz* A2.

W charakterystycznych połączeniach: *krolewskie(-a) ciało* (6), *głowa* (10), *oczy* (5), *ramię* (9), *ręka* (16), *serce* (16).

Zestawienia: *praw.* »ramię krolewskie« = *jurysdykcja wykonywana z ramienia króla przez starostę; brachium regale* *Modrz*, *JanStat* [szyk 8 : 1] (9): Ono lepak bárzo śmiefzna/ że też y władności Krolewfkiej/ którą ramiem Krolewfkim zową/ máiętność czyię z wynáfazku práwá wfiąć/ y bábá iednym słowkiem zábrownić może. *ModrzBaz* 96v; wyfsczenie tych przezyfków ná Ramię náfzē Stárościē/ álbo lepiēy Krolewfkie (w którēy mierze Królewfkiego ramiēnia władzā ná łobie niefiemy) przyfzłō. *SarnStat* 830, 547, 830 [3 r.], 832, 833.

~ *Wyrażenie przyimkowe:* »z ramienia krolewskiego« = *władzā starosty* (2): ma łtároftá znim połfác widzā łwego/ y wwiēzác go z ramiēniā Krolewfkiego zakłād záfłōżywfiy. *UstPraw* A3, A3. ~

praw. »ręka krolewska« = *wykonawca władzy królewskiej* (2): Kát w Rzeczypołpolitéy Królewfką rękā ięft. *OrzQuin* X3 *marg*; práwo [...] iurysdicyā duchownā kościolā Bożego pfiue: gdy łādom duchownym żādneý exekucyeý świeckieý/ ręce krolewfkieý czynić zākázue. *SkarKazSej* 700a.

W metonimicznych wyrażeniach oznaczających osobę króla [w tym: *uszy* (5), *ciało* (3), *oczy* (3), *oblicze* (2), *serce* (2) itp.] (16): Y będzie w on dzień/ mowi Pan: Zginie łerce Krolewfkie/ y łerce Kxiążęce: y łtrętwieię Kápłani/ á prorocy łtruchleię. *Leop Ier* 4/9, 2.*Reg* 24/4; *OrzRozm* O2v; *RejZwierc* 47; *BudBib Ier* 36/20, 21, *Dan* 1/4; Stād ie Pan Bog miłue. łfz wieku káfzdego. Niedáfeko śiādāiā boku Krolewfkiego. *BiałKaz* Nv; *StryjWjaz* C4; *SkarŻyw* 508; zaras go przed Otzima Krolewfkieimi zdrapali *PaprUp* C3, I4; *Calep* 341b, 1006b; Acz łie wfiyftkimi złēmi vczynki brzydżimy/ y káfzdeý złēy rzeczy vfiy królewfkie łłuchác zdrygāiā łie *SarnStat* 21 [*idem*] 702.

a. *Boski* (2) : Drzewo kráfne ij wybranē/ Krolewfkā krwiā zrumienionē/ Nadewłfytki godné tego/ Niēłtz członki boga práwego *OpecŻyw* 161v; *SkarKaz* 243b.

W połączeniu z zaimkiem dzierżawczym „moj” (1): Wezrzy prófē cie na głowę moię krolewfkā/ oftrym cinijm zbdzionā *OpecŻyw* 141.

B. *Odnoszący się do króla; regalis, regis, regius* *Mącz: basilieus* Cn (511) :

a. *Czyniony przez króla, odnoszący się do króla jako sprawcy czynności lub nosiciela stanu* (175) : *HistJóz* Bv, E3; *BielŻyw* 104; *March*² Dv, D3; *LibLeg* 11/22v [2 r.]; *ComCrac* 21; *Diar* 27; *BielKom* C; *GroicPorz* o3v; zrofkazānia krolewfkiego [*iubente rege*] obleczono Dánielā w Páfłokę *Leop Dan* 5/29, 2.*Mach* 5 *arg*, 3.*Mach* 4/2; tákowemu ma być rok oznāczon ná łfołthy dzyeń po wyiechāniu Krolewfkieim *UstPraw* H3v, C2; Ktory [*pokój*] oni przyięli z przyięgā krolewfkā [*Et iuravit eis rex*] *BibRadz* 1.*Mach* 6/61, 2.*Par* 24/11, *Dan* 1 *arg*, *Ion* 3/7; *OrzRozm* C2, C4v, D2v, E4v, K2, L3 (10); miefzkał ná dworze Alexāndrowym āż do śmierci krolewfkieý *BielKron* 126v, 18, 66, 72v, 95v, 100v (38); Bona ex edicto possidere, W máyētność czyię zā roskazāniet krolewskim wiechác y dzierżēć. *Mącz* 314b, 23c, 254a, 350a; *OrzQuin* B3, D2, D2v, S3v, Vv, Z4v, Aa3; *GórnDworz* Gg8v; *GrzepGeom* A4v; *HistRzym* 32v, 105, 133; *RejZwierc* 201; *BudBib Esth* 3/15, 1.*Par* 26/30, 32, *Prov* 20/2, *Ion* 3/7; *MycPrz* II C3v; *CzechRozm* 253; Prze niebytność Krolewfkā mamy kłopot ná łie.

PaprpPan Hh5v, Hh5v; *Rzymfka* też *Rzeczpołpolita*/ [...] brzydźiła fie władzą Krolewfką iakoby iaką zarazą *ModrzBaz* 25, 3v, 96v, 129 [2 r.]; prosił fię do Rzymu S. Anzelmus/ aby zá wolą krolewfką iáchác tám mógł. *SkarŻyw* 335, 304; *StryjKron* A, 637, 652, 662, 697, 782; *NiemObr* 136; *KochSz* A2v; *GórnRozm* D2v, M4 [2 r.]; *KmitaPsal* A3 żp; *Paprup* C3, K; *ActReg* 25, 71, 72; *Phil* M4; *OrzJan* 61; *WujNT Hebr* 11/27; Żydowie poddáni iźláchetcy, nie fą pod obroną królewfką: z téy przyczyny, że Król z nich pożytku nie ma. *SarnStat* 244, 6, 25, 34, 80, 117 (24); *PowodPr* 5, 10; *SkarKazSej* 659b [3 r.], 674b, 689a, 691b, 692b (10).

W połączeniu z zaimkiem dzierżawczym „nasz”, które jest przymiotnikową formą wyrażenia »my krol« (17): ma bycz dzierzan Syem Valny, iedno w Piotrcovie okrom morv a choroby nalfey Kroliewfkiei *ComCrac* 13v; *ZapKościer* 1582/32v; *SarnStat* 54, 131, 132, 172, 361 (15).

W charakterystycznych połączeniach: *krolewska(-i, -e) niebytność* (8), *panowame* (4), *poruczenie*, *postanowienie*, *przyjazd* (3), *przyjechanie*, *przykazanie* (3), *przyzwolenie* (3), *rozkazanie* (21), *rzqd* (3), *śmierć* (15), *władza* (13), *wola* (7), *wyjazd*, *wyjechanie* (4), *zeście*.

Wyrażenie: »księgi dziejow krolewskich« = *prawdopodobnie Księgi Królewskie Starego Testamentu* (1): w Księgách dzieiow Krolewfkich miánowane bywaią niektórych Prorokow imioná y księgi *WujJudConf* 31v.

a. *Boski (Chrystusa)* (1) : wefele ípiewali/ bo wielkie íwięto zwycięstwa krolewskiego mieli. *OpecŻyw* 38v.

b. *Pochodzący od króla, wydany przez króla* (217) : *MetrKor* 34/268, 59/75v; *March*¹ A4; *BierEz* F [2 r.], F2v; *OpecŻyw* 32; *ZapWar* 1527 nr 2361, 1528 nr 2457, 1549 nr 2662, 1550 nr 2676; *ComCrac* 18v; *RejJóz* K4, L3; *LibLeg* 11/185; *Diar* 25, 53, 61; *DiarDop* 102; *GroicPorz* v, cc2v, dd3; Y wnet rozbito W Sufan wyrok krolewfkí: á dzieięć fynow Amanowych obieífono. *Leop Esth* 9/14, *Gen* 41/25, *2.Reg* 24/4, *4.Reg* 16/15, *1.Esdr* 5/17, *2.Esdr* 11/23 (13); *UstPraw* E4, I2v, K2; Wízákoż fłowu krolewfkíemu mufiál dofić vczynić Ioáb y hetmáni woyfká *BibRadz* 2.*Radz* 24/4, *3, *2.Esdr* 2/9, *Esth* 4/3, 8, *3.Esdr* 4/5 (10); wedle Krolewfkíey Przyięgi/ Exequucya ma fye począc od Ołtarzá. *OrzRozm* A, B3, B3v *marg*, C3, E3, E4v (30); ítrzeżem rofkazánia Krolewfkíego/ á nic nád iego Wolą nie czyniemy. *BielKron* 453v, 17, 71, 96v, 112v, 115 (19); *Mqcz* 87c, 237c, 317b, 349d, 488b; *OrzQuin* B2v, B3, C, Dv, V4v; na krolewfkích lífciech álbo ná inych potentatow íwiátá tego tedy to widamy íż mocne pieczęci mocne podpífy bywaią *RejAp* 196, 123v; *GórnDworz kt*, R4; *HistRzym* 68v, 95, 98v, 102v, 114v [3 r.]; *RejZwierc* 80, 205; oznajmíř im práwo krolewfkíe/ który ma krolowác nád nimi. *BudBib* 1.*Reg* 8/9; Wrzeczy krolewfkíey (ieft) władza (*marg*) Albo/ w słowie krolewfkíem/ To ieft/ co każe/ to czynią. (-) *BudBib Eccle* 8/4, *2.Reg* 24/4, *4.Reg* 16/15, *2.Par* 29/15, *1.Esdr* 7/26, *2.Esdr* 2/9 (16); *PaprpPan* Ff2v; práwá [...] Więcey máią ważyć niż [!] mándaty Krolewfkíe. *ModrzBaz* 96v, 31, 97, 100v [2 r.]; *SkarJedn* 189; *StryjKron* 522, 532, 762 [2 r.]; *KochSz* A4; *GórnRozm* A4, K2, Lv; *ActReg* 4, 42, 72, 119; *Calep* 241a; áppeluię od dekretu Krolewfkíego *Phil* L4; *OrzJan* 61; *WujNT Hebr* 11/23, *Iac* 2/8; *SarnStat* 1, 22, 23 żp, 24, 60 (31); *SkarKazSej* 663bmarg.

W połączeniu z zaimkami dzierżawczymi będącym przymiotnikową formą wyrażenia »my krol« [w tym: *nasz* (23), *swoj* (2)] (25): *MetrKor* 34/133, 37/2, 4; *LibLeg* 11/174; *RejJóz* Q2; *ActReg* 45;

tákowy ma bydź karan nie ináčéy/ iákoby gléyt náfz krolewłki zgwałcił. *SarnStat* 243, 13, 131, 132, 176, 587 (19).

W charakterystycznych połączeniach: *krolewski* (-a, -e) *dekret* (14), *głos*, *list* (23), *mandat* (9), *mowa*, *obietnica*, *odpowiedź* (2), *ordynacja*, *oświadczenie*, *powiedzenie*, *propozycja* (4), *przykazanie* (2), *przysięga* (32), *rozkazanie* (17), *rzecz*, *rzeczenie* (2), *skazanie*, *słowo* (8), *sprawa* (6), *ustawa* (9), *wola* (4), *wyrok* (10).

c. *Przysługujący, właściwy (danemu) królowi* (119) : *BielŻyw* 99, 157; *RejPs* 165; *LibLeg* 11/137, 183v; *LubPs* M3; niech prośią Bogá zá zdrowie Krolewłkie y fýnow iego. *Leop* 1.*Esdr* 6/10, 9/16, *Ps* 98/4, *Prov* 14/28, 3.*Mach* 7/10; *LeszczRzecz* A4; *RejZwierz* 12; oni widząc moc Krolewłką y gwalt woýłká iego wftąpili przed nimi. *BibRadz* 1.*Mach* 46/47, 2.*Reg* 24/4, *Prov* 14/28, *Dan* 1/5, 3.*Esdr* 4/1; Wiele może Krolewłka fzcudrobliwość. *OrzRozm* N3v *marg*, A, A2v, A3, E2v, Mv (14); *BielKron* 11, 18, 78, 115, 115v (17); *Mącz* 223b; *OrzQuin* B, D3v [2 r.], P3v, S4v, X4v; *GórnDworz* Hh6; krol [...] go ku pierwey doftoyności y łálce krolewłkiej przywrocił. *HistRzym* 82, 75, 100; *KuczbKat* 55, 240; *BudBib* Os 8/9; *CzechRozm* 156; *PapPrPan* Ee2v; *ModrzBaz* 74v, 82; *SkarJedn* 49; *SkarŻyw* A2v, 120, 334, 508; *StryjKron* 502, 512, 537, 727; *CzechEp* 371 [2 r.]; *NiemObr* 171; *ReszPrz* 74; *ActReg* 80; *Phil* R2; *KochPij* C4; Widzieli bowiem wiele Rzeczypołpolitych/ że vporem królewłkim zginęły *OrzJan* 60, 4; *LatHar* 296; *WujNT* 387 *marg*, *Zzzzz2*; *WysKaz* 40; *SarnStat* 82, 397, 549, 701, 839 (11); *SkarKazSej* 659b, 664b, 688, 690a.

W połączeniu z zaimkami dzierżawczymi będącym przymiotnikową formą wyrażenia »my krol« [w tym: *nasz* (14), *twój* (1)] (15): *RejPos* A3; tedy my z łálki náfzéy krolewłkiéy [...] pozwalamy tego *SarnStat* 102, 136, 153, 450, 903, 1055 (14).

W charakterystycznych połączeniach: *krolewskie(-a)* *dostojeństwo*, *dostojność* (4), *łaska* (24), *mądrość* (3), *moc* (13), *możność*, *niełaska* (4), *niemoc*, *szczudrobliwość* (13), *wolność* (3), *zdrowie* (8).

C. *Przysługujący jakiejś osobie ze względu na to, że jest królem; regalis* *JanStat*, *Cn*; *regius* *Mącz*, *Cn* [w tym: *cum pron poss* (53), *cum G a. D pron* (20)] (259) : *MetrKor* 31/621; *OpecŻyw* 108; *ZapWar* 1536 nr 2492 [2 r.]; *KlerWes* Av; *SeklWyzn* 4v; *RejJóz* A2v; przełz czye panv Voyewodzye przyiafzn fwą wlkazvye. A panam Radam ye⁸⁰ łálke fwą Krolyewłkam. *LibLeg* 11/185; *HistAl* Bv, D4, F5v, G3, G4; WKM nasz MP zwierzchności swej pańskiej krolewskiej ku dobremu RP [...] zachować nas tak sam racz *Diar* 49; abyś WKM raczył był naprzod powinności swej krolewskiej czynić dosyć *Diar* 83, 21 [2 r.], 22, 23, 56; *DiarDop* 112, 114; *RejZwierz* 3, 49v; *BibRadz* I 218v, 358d *marg*, *Ier* 22 *arg*, I 428d *marg*; *OrzRozm* A2v, A3, C2, E4 *marg*, F2v (29); *BielKron* 70, 99v, 232v, 313, 417; *GrzegRóżn* N3; *Mącz* 205a, 349d [2 r.]; niewiém iellize to Królowi ściérpieć przyftoi/ co ielt przeciwko Máiełtatu iego Królewłkiemu. *OrzQuin* D3, Cv, D3, F, F3, G2v (26); *GórnDworz* Gg8v; *HistRzym* 100; *RejPos* 13v [2 r.], 202; *BiałKat* 101, 168v; *KuczbKat* 25; *RejZwierz* 38, 46v, 47; *WujJud* 214; *MycPrz* II A2v; *BiałKaz* M3 [2 r.], M3v; *StryjWjaz* C2, D; *CzechRozm* 8, 167 [2 r.], 167v; muśiałby Krol fprośnie fzfánkować/ co by niemogło być okrom wielkiego nárułżenia zacności Krolewłkiej *ModrzBaz* 22, 3, 15v, 20v, 22v, 23v (11); *SkarJedn* 375; *SkarŻyw* A2v, 310 *marg*, 486; *StryjKron* 11; *ArtKanc* E14v; *PapPrUp* G4v; *ZawJeft* 37; *ActReg* 33, 44, 57, 78, 126; *Phil* Q [2 r.]; *OrzJan* 59; *LatHar* 622, 625; od wfzelákich płac [...] zá wiadomością náfzą wymmuiemy/ y władzą Krolewłką wolné czynimy *SarnStat*

202, 11, 18, 21, 27 *żp*, 48 (38); *KlonKr* A4, F4; *SkarKaz* 122b, 242b, 516b, 552a; Krolowie nález także z ołtárzá przez kápłaná moc krolewfká [...] bierzą *SkarKazSej* 681b, 660a, 666a *marg*, 678a, 679a *marg*, 679b (23).

W charakterystycznych połączeniach: krolewska (-i, -e) cnota (5), dostojęństwo (5), dostojność (8), łaska (5), majestat (9), moc (3), możność (6), obowiązek, powaga (3), powinność (31), powinowactwo (4), powinowatość (5), rzecz(enie) (2), słowo (6), sprawa (9), stan (24), wielmożność (2), wysokość, zachowanie (3).

W połączeniu z zaimkiem dzierżawczym „nasz”, które jest przymiotnikową formą wyrażenia »my krol« (17): grofz z iednégo dymu [...] dla wyznánia zwiérzchności nálezý Królewfkíey łobie zołtáwuujemy. *SarnStat* 1060, 851, 890, 1053, 1062, 1189 (17).

α. Boski: *Boga, Matki Boskiej [w tym: cum pron poss (17), G pron (8)] (32) : OpecŻyw* 189, 189v; dla czczy y dołtoynołczy krolewfkyy moczy yey daney bo yá yako krolouą pouyłfyl bog *PatKaz III* 132; [*krolestwo twe*] fie łciąga ná wieki nieskończone/ á możność twoiá krolewfká iest fie na włfytki národy rołferzyłá. *RejPs* 214, 33, 39, 68, 71v, 108v (9); *RejKup Zv; LubPs V2v, Z2 [2 r.]*; ci to przyięli świętą naukę iego/ mieli wyłławiác á obwołác to krolewfkíe zyáwienie iego. *RejPos* 10, 2, 3, 9v *marg*, 231, 232 [5 r.], 233; *CzechRozm* 179v, 180v, 182 [2 r.]; *ArtKanc* B20.

D. *W połączeniu z rzeczownikiem, którego stosunek do słowa „krol” jest stosunkiem rodzaju do gatunku; regalis Mącz, Cn; regius Modrz, JanStat (83) :* żadnym obyczáiem Krolewskiego imieniá nie przyymiemi áż pod mocną ręką Grecką pogańftwo podbiyemy. *HistAl* D6v; *Diar* 26, 60, 74, 81 [2 r.], 91; *DiarDop* 113 [2 r.]; *RejZwierz* 53; *OrzRozm* B4, F, G4v, K2, M2 (9); Niewiáłthá máiac baczenie ná ftan krolewfkí/ dopomogłá mu z więzienia *BielKron* 303v; Máło przed thym rádzo no o Krolewfkíey perfonie *BielKron* 307, 55, 306, 367v, 429v, 436; Nomen regale, Imię królewskie. *Mącz* 349d; *OrzQuin* K2, Q, Q3, S3v, V v (8); A wielkich páń Kfiążęcego/ y Krolewfkíego ftanu/ y było dofyć y iest ielzczę nieczo tego wieku *GórnDworz* V7, Ii2v; *RejPos* 68; *CzechRozm* 166v; Krolewfká władza winna obyczáiov y praw ziemfkich słuchác/ á wedle zamiáru ich ma rządzić. *ModrzBaz* [16]; *SkarJedn* 48; *SkarŻyw* 27, 478, 519; *NiemObr* 127; *OrzJan* 115; Scrutinia ołobie Królewfkíey [*regi JanStat* 616] łá zwierzóné *SarnStat* 772; Grodzkié pozwy/ połtáremu pod tytułem Królewfkim/ á Ziemfką pieczęciá/ bydź máiá. *SarnStat* 1157, 21, 80, 83, 141, 751, 772 (14); *KlonKr* D4v; *SkarKaz* 156a; *SkarKazSej* 689a [3 r.], 692a [2 r.].

W połączeniu z zaimkiem dzierżawczym „nasz”, które jest przymiotnikową formą wyrażenia »my krol« (6): POzwy máiá bydź pod tytułem nálezým Królewfkim *SarnStat* 873, 89, 823, 860, 861, 995.

W charakterystycznych połączeniach: królewskie (-i, -a) imię (9), osoba (21), persona (3), stan (20), tytuł (5), urząd (2).

Wyrażenie: »imieniem, nomine krolewskim« = z upoważnienia króla [szyk 7 : 1] (7 : 1): *OrzRozm* I3v; Czáfow tych rołkázował imieniem krolewfkim vdolney Węgierkíey ziemi Arcybiskup Kolofeńki *BielKron* 305v, 69, 306v; *HistHel* Dv; *StryjWjaz* Cv; *StryjKron* 637; hoinie obiecuiá a zwłascza ten ktory publice nomine nietylko swoim, ale y [...] Krolewskim od ktorego posłan był znam [!] stanowieł *ActReg* 160.

α. Boski (2) : YSz pan wziął na sie vrząd krolewki/ łnadz sie vfráffy wiele ludzi/ ábowiem to ten pan náltanie ktory poliadł Cherubin y Seráphin *RejPs* 145, 124v.

E. Dotyczący króla, skierowany do króla (odnosi się do króla jako obiektu działania); regius, regalis *JanStat*; *regis Mącz (113)* : *HistJóz* B2; oładzili mię w niebytności moieii/ gdym był na pollygach krolewskich być heretykiem *SeklWyzn* g4; *HistAl* A2, B7; *GroicPorz* h, 14; Woiewodowie ielliby tego nieczynili co ielt nápisano/ przepadaia winę Krolewką *UstPraw* A2, Gv [3 r.]; *BibRadz* I 156a *marg*, 1.*Reg* 18/25, 1.*Par* 27/33, *Prov* 14/35, 1.*Mach* 11/57; *OrzRozm* K2v, N4v, Sv; miał iść przed Senat/ á powiedzyeć przygodę krolewką *BielKron* 103, 63v, 97, 99, 116, 307v (12); Praeparare orationem ad excipiendum regem, Nágotowác rzecz ná przywitánie królewskie. *Mącz* 280c, 128d, 237b, 329b; Królá miéć chca/ á Kápłaná Królewskiego koronatorá/ miéć w Polfcze nie chca *OrzQuin* C4v, B4, L2 *marg*, S3v, T3, V (15); był bárzo wielkim miłósnikiem Królewskim *HistRzym* 71; *RejZwierc* 201; *WujJud* 46v, 48; *BudBib* 1.*Reg* 18/25, *Am* 7/1, 1.*Mach* 3/38; *MycPrz* II A3v, Bv; *BialKaz* K4v; *ModrzBaz* 20v; *SkarŻyw* 393 [2 r.]; on zá podárkami był Krolewskim/ y Koronnego woifká zdrayca *StryjKron* 572; *Paprup* F4v, G2v; *ActReg* 68; *Calep* 554a; *GostGosp* 32; cła tež królewskie wyftátczá wprawdzie máieftatowi królewkiému/ ále nie wyftátczá żoldowi wzyftkiému *OrzJan* 58, 59, 60; Póspolitými pieniádzmi álbo Práfkými podatki Królewskie płaconé bydz máia. *SarnStat* 407, 7, 36, 233, 285, 335 (27); *PowodPr* 23.

W połączeniu z zaimkiem dzierżawczym „nasz”, które jest przymiotnikową formą wyrażenia »my krol« (12): poflugá rzeczi póspolitey albo Krolewką náflá zaproznieni beli. *ComCrac* 14v; *UstPraw* Av, B4v, F2v, G2 [2 r.]; Ielliby więcey koni *extraordinarie* ná odwóz náfz Królewki/ álbo ku iákiéy infzéy potrzebie trzebá było *SarnStat* 973, 291, 353, 963, 1238, 1239.

W charakterystycznych połączeniach: *krolewska(-i, -e) chwała, cło (4), cześć, danina (2), dań (3), dochod (7), koronacyja (8), koronator (3), koronowanie, poczesność, podatek (6), posługa (4), wina (8).*

α. Boski (2) : Tobie bądź czeftz krolewká chwála ij modla bofká kroluiefs z bogiem oytce^m *OpecŻyw* 21v, 24.

F. Składający się z królów, obejmujący królów; regalis, regni *PolAnt*; *regius Vulg (44)*: *PatKaz* II 42v [3 r.]; wzdy byla krolouá bo skrolewskiego rodu pófzla *PatKaz* III 131v, 94; *KlerWes* A2; *RejPs* 132v; *RejWiz* 126v; *Leop* 4.*Reg* 11/1, 25/25; był z narodu krolewskiego fyn Amoów brátá Azárialzá krolá Iudfkiego *BibRadz* I 353v, 2.*Reg* 25/25, *Dan* 1/3; pochowaycie przekletá niewiáftę Iezabel/ boć s krolewskiego plemienia wyfzła. *BielKron* 86, 36v, 40, 78v, 105, 261v, 327v; Originem a rege trahere, Z królewskiego pokolenia przodek miéć. *Mącz* 460d; *RejPos* 25; *BudBib* 1.*Mach* 3/32; *MycPrz* II A3 [2 r.]; *CzechRozm* 110v, 152; *Paprupan* Ee3; Krolewki narod świętego Rupertá. *SkarŻyw* 230, 225, 241 [4 r.], 478, 573; *StryjKron* 407; *ArtKanc* B2v; *LatHar* 414, 464; *WujNT* 195 [2 r.]; náświęftza mátká Páńfka/ rodu bylá krolewskiego *SkarKaz* 483a.

W charakterystycznych połączeniach: *krolewski(-a, -e) dom (2), familija, narod (9), plemię (3), pokolenie (5), rod (14), rodzaj (4).*

α. Boski (1) : iedno będą ftac przed máyeftatem iego [miłósnicy Pańscy] w rofkófczach fwoich/ iáko krolewki narod iego á wdzięczni kápłani iego. *RejAp* 174.

G. Użycia wykazujące różnorodnie i bardziej skomplikowane związki między wyrazem określanym a określającym (340) : ty [tarcze] nosili komornicy/ ktorzy v drzwi krolewskich ftrzegli. *BielKron* 78, 9v, 114v; [mowa Pismu ś. zwyczajna] przy opifowaniu lat krolewskich *CzechRozm* 139; *WujNT przedm* 13, 16 [3 r.], 24 [8 r.], 30, s. 391; niechay będzie przyśięgły/ y fpołobny do czynienia liczby połpolitéy/ ziemfkiéy/ y królewkiéy ofobliwéy *SarnStat* 336, 316.

Wyrażenie: »księgi kronik krolewskich, krolewskie kroniki« (2): *Leop* 3.*Esdr* 6/21; A wżytki ine fprawy iego/ [...] wypifáne fą w kfięgach kronik Krolewskich [in libro temporum reguum]. *BudBib* 3.*Esdr* 1/41.

Zestawienia: »Biblija krolewska« = *Poliglota Antwerpska, wielojęzyczna Biblia z r. 1572 zwana Królewską na cześć króla hiszpańskiego Filipa* (3): G. Znaczy Graeckie księgi/ ktore fię náyduią w Biblii Krolewskiej w Antorfie v Plántiną drukowaney. *WujNT przedm* 30, *przedm* 16, 24.

»Księgi Krolewskie, Księga Krolewska« = 4 księgi z grupy historycznych ksiąg Starego Testamentu o dziejach Izraela od XI do VI w. p.n.e.; dwie pierwsze w Biblii Hebrajskiej zwane są Księgami Samuela [w *BibRadz*, *GrzegŚm*, *BudBib*, *CzechRozm*, *CzechEp* 1. i 2. Księga Królewska odpowiada 3. i 4. Księdze w innych tekstach] [szyk 51 : 3; nie wliczone skróty typu 1. Krol, 2. Krole. itp.]; *LiberRegum PolAnt*, *Vulg* (314 : 1); *SeklKat* F3v, H3v [2 r.]; O czym małz hiłtórią w pirwzych kfięgach Krolewskich w XXI. [...] kápit. *LubPs* O2v, O4, O5, T6v, Z3, hh2; *KrowObr* 138v; *Leop* *B4v, V3v, Y2 źp, Aa2, Ff2, ZZ [2 r.] (9); *BibRadz* *7c, I 3c marg, 8c marg, 186a, 206a (36); *OrzRozm* Gv; A thu fię fkończyły kfięgi pirwze Krolewskie álbo Sámuelowe/ po Zydowfku Máláchim. *BielKron* 68, 70 marg, 84, 85v marg, 89 marg (31); *GrzegRóżn* G2 marg [4 r.]; *RejAp* 15v marg, 16 marg, 20 marg, 30 marg, 33v marg (14); *RejPos* 46 marg, 50 marg, 64 marg, 65 marg, 115v marg (84); *GrzegŚm* 49 marg; *RejZwierc* 10v marg [3 r.], 33 marg [5 r.], 42v marg [3 r.], 45 marg, 46v marg [3 r.] (31); *WujJud* 75v; *RejPosRozpr* c3 marg; *RejPosWstaw* 42 marg, 44 marg; w Hiwreyfkich Bibliach niemálz takiego rozdziału ná wtorą kfięgę/ bo v nich [...] iedna iest kfięgá kroniki/ iako y krolewka *BudBib* I 236, B2v, C4v, I 219, 236c, 2.*Par* 24/27 (32); O Heliafzu Proroku/ s trzećich kfiąg Krolewskich. *HistHel kt*; *BudNT przedm* a2v marg, F3v marg, k2v marg, Aa marg, Hhv marg; *CzechRozm* 6, 18, 137, 141v, 170v (35); *ModrzBaz* 48v marg, 49, 75v marg, 89v marg, 105v marg; *CzechEp* 47 marg [2 r.], 165, 211; *KołakSzczęśl* C3 marg [4 r.]; *WujNT* 18 marg, 69; *SkarKaz* 119a; *SkarKazSej* 688a.

H. W połączeniach z wyrażeniem przyimkowym typu »przy boku«, »na miejsce«, »z strony« itp. zastępuje połączenie przyimek (obok, zamiast, od) + król (17) : Ale fynowie Dawidowi pirwfy przy ręce Krolewkiej. *Leop* 1.*Par* 18/16, 2.*Esdr* 11/24; wybráli dwu nád fobą przełożonych z rády [...] ná mieyfce krolewkie. *BielKron* 104v, 105v, 116, 307v [2 r.], 351v, 374; *CzechRozm* 181; *ModrzBaz* 25v; żeby ludzie niewinni pod bokiem Królewskim bełpieczni byli *GórnRozm* A3v; *Paprup* K2; *SarnStat* 24, 113; *KlonKr* Av; *SapEpit* Bv.

2. Przymiotnik jakościowy (342) :

a. Charakterystyczny dla królów lub króla w ogóle; *regalis*, *regius* Mącz; *regni* *Vulg*, *PolAnt*, *JanStat*; *regum* *Vulg*, *PolAnt* (306) : *BierEz* N3v; *OpecŻyw* 15, 47v, 144v, 145; *BielŻyw* 150; *Corona* krolewka Witołdowi połłana. *MiechGlab* *7v, 54; *RejPs* 131v, 132, 132v, 199v [2 r.]; *ComCrac* 18v; *SeklWyzn* 3; *ZapWar* 1548 nr 2668; *HistAl* E5, L6, L6v, Mv, N4; *MurzHist* F; *MurzNT* *Luc* 7/25; *LubPs* B2

marg, V2v; *GroicPorz* p4v, t2; *KrowObr* 28v, 67, 107; VMyłlił thedy Krol Sálomon budowác imieniu Páńłkiemu Kościół/ á łobie Páłac Krolewłki *Leop* 2.Par 2/1; Pewnego dnia vbrawłzy łie Herod w Krolewłkie łíáthy vłíadł ná Krolewłkim Máíełtaćie *Leop* Act 12/21, *Gen* 41/40, 2.Reg 12 arg, 3.Reg 22/10, 4.Reg 11/19, 16/18 (16); *UstPraw* H3 [2 r.]; *LeszczRzecz* A2; włzedł do domu krolewłkiego ktory był przodkow iego *BibRadz* 1.Mach 7/2, *2, *3v, *Esdr* 7/26, I 306b *marg*, *Dan* 1/5 (8); *OrzRozm* C2v, A, B4, B4v *marg*, C2v, D2v (22); Tego też czáfu Cyprus wyłep krolewłki tytuł wzyał od Anglikow (*marg*) Cypria krolełtwo. (-) *BielKron* 182v; [car] Przywłáfczył łobie Krolewłki Tytuł álbo napis/ z łáłki Bożey/ ále mu ták nie píłze żadny iny Krol [...] tylko Míłtrż Liwłáncki. *BielKron* 429v, 44v, 63v, 65v, 74, 75v (92); Trabea, Stárołwieckie krolewłskie odzienie. *Mqcz* 460b, 20d, 349d, 371c, 393c, 400a (9); Sámuel [...] Agágá [...] rozłiekał ná łztuki/ zrzuciwłzy píerwéy Saulá z Stolcá Królewłkiego *OrzQuin* X3, G2v, K2, K3v, K4, O (10); *RejAp* 135v; było obiecáno onemu Iákobowi [...] iż nie miáło wyniść łceptrum krolewłkie z narodu iego *RejPos* 18v, 127, 232, 243 [2 r.], 251v, 312; *RejZwierc* 142 *marg*, Aaa3v; *WujJud* Bv; *BudBib* I 419a *marg*, *Esth* 15/9 [2 r.], 1.Mach 3/37; A krolowie obádwa/ vbior łwoy zwłoczyli. łozáphát w co nalepłzá/ zbroię łie przybirał/ A Acháb też krolewłki/ vbior s łiebie zbiráł. *HistHel* D2v; *BiałKaz* H3v, K4, M4v; *BudNT* Luc 7/25; *StryjWjaz* C3v; *CzechRozm* 139v, 140, 166v, 167v, 177, 178; *ModrzBaz* 20v, 30v; *SkarJedn* 188; *SkarŻyw* 52, 92, 120, 159, 200 (10); *StryjKron* 390, 472, 662; *KochJez* A4v; *KochEpit* A3; *ArtKanc* A19v; *PapUp* Fv; *ZawJeft* 16; *ActReg* 77; *Calep* 116a, 124b, 907a, 952b, 990a (8); *Phil* B4; *GórnTroas* 53; *LatHar* 274; *WujNT* 390, Act 12/21; Cztery cháríłmatá/ które przed Królem nołżá: czterzy Vrzédy przednie Królewłkie znáczá *SarnStat* 2v, *5, 1, 9, 24, 49 *żp* (30); *SiebRozmyśl* F3, G; *KlonKr* D4v; *PowodPr* 20; *SkarKaz*)(4v, 41b, 80a [2 r.], 456a, 458b; *GosłCast* 3, 4; *SkarKazSej* 689b, 697a [2 r.], 698a; *SapEpit* [B2]; *KloWor* 22.

W charakterystycznych połączeniach: *krolewski(-a, -e) aparat* (4), *dom* (6), *dwor* (4), *herb* (5), *klenot* (4), *korona* (38), *laska* (9), *majestat* (4), *miejsce* (7), *obyczaj* (5), *odzienie* (14), *pałac* (14), *prawo* (21), *roki* (7), *sąd* (23), *sceptrum* (20), *stolec* (57), *stolica* (23), *szata* (10), *ubior* (8), *znak* (5).

b. *Wspaniały, bogaty, godny króla; taki jak u króla; regius* *PolAnt*, *Modrz* (36) : *HistAl* A2v; *KrowObr* 128, 131, 131v; *Leop* *Esth* 8/15; *LeszczRzecz* A5v; *BibRadz* *Esth* 5/1; Aby thedy Krol Krolełtwo łwemu požytecznym Krolem [...] był trzebá mu dołtátku/ y bogactwá wielkiego Krolewłkiego. *OrzRozm* Nv, 14; áby pan moy był krolewłkiego ferczá/ y myłli/ á záchowywał we włzytkim włpaniáłość *GórnDworz* Ii2; *RejZwierc* 142; ludzie ná wielkich dołtoynołciách będący wiele krzywd máią przebáczáć [...] iáko o Alexándrze Mácedońłkiem powiedáią/ że mowił: Krolewłka to rzecź/ gdy co dobrze vczyniłz/ łáiánie odniełć. *ModrzBaz* 81v; Pan Bog [...] grzech iego píekną męczeńłką krwiá obmyć iemu dał/ y tą krolewłką łzárłatną łzátá okrałł dułżę iego *SkarŻyw* 440, 230, 528; *StryjKron* 762; *CzechEp* 383; *PapUp* Dv; *SkarKaz*)(3v, 489b, 520a; czáfu przygody y potrzeby/ łámi [...] łterniczy vrzád ná łobie odnołłi [...] vkázuiąc to iż żeglárłtwo ielt páńłki y Krolewłki vrzád *KlonFlis* A3v; *KlonWor* 56.

Wyrażenia: »prawie, włásnie krolewłski« = *vere regis* *Modrz* [szyk 8 : 1] (8 : 1): Tedy Abigáil przyłżł do Nábalá á oto on w domu łwem łpráwił vczthę práwie krolewłką [*quasi convivium regis*]/ y był dobrej myłłi *BibRadz* 1.Reg 25/36; *KwiatKsiqz* A3; *OrzQuin* B2; *GórnDworz* C7; *ModrzBaz* 81v;

Co wŹyŹtko/ iŹ fye w Pánie náŹzym ták piéknie przy práwie KrólewŹkich przymiotách zgromádzilo *Oczko A3v; KołakCath A3v; KlónKr C3*; wyrzawŹy Heliábá [...] z wielká vrodá/ á práwie krolewŹká páńŹká twarzá męŹá: rozumiał iŹ tego P. Bog wybrał nád inne. *SkarKaz 346b*.

»ptak krolewski« = *orzeł (1)*: Wzgorę lata pod obłoki [...] Iáko ptak KrolewŹki práwy *RejPos A2*.

Wyrażenie przyimkowe: »po krolewsku« = *regie Mącz, Calep; regaliter Mącz, Cn; basilice Cn (3)*: Regie, adverbium, Po królewsku/ Po páńsku. *Mącz 349d, 349d*; Regie – Kroliewsku [!] *frodze. Calep 907a*.

3. Zestawienia o róŹnych znaczeniach (2040) :

a. W tytułach nadawanych monarchom (2006) :

»krolewska jasnoŹ« = *regia serenitas JanStat (1)*: MiŹtrz wielki [...] z KrolewŹká IájnoŹciá nie zgadzał Źie *SarnStat 1127*.

»majestat krolewski« = *maiestas regnans Modrz [szyk 70 : 16] (86)*: oczo ma bycz deferovan przed nas MaieŹtat KroliewŹki przez Voyevodę *ComCrac 12; ZapWar 1549 nr 2662, 1550 nr 2676; GroicPorz bbv, bb2, ii4, oo4; UstPraw B2; OrzRozm H3, R2v, S; BielKron 85v, 230, 306, 402*; MaieŹtatis damnatus, NáleŹion yeŹt być wyŹtępnym przećywko máyeŹtatu KrolewŹkiemu. *Mącz 77c; OrzQuin D3v, N4v; BiałKaz K4v; CzechRozm 167v; ModrzBaz 100v; ModrzBazBud ¶ 6; OrzJan 4, 58*; táiemnice/ ktore mnie przez MáieŹtat KrolewŹki y Rády iego będą powiedŹziáne *SarnStat 35, 21, 22, 35, 36, 43 (56)*; *SkarKazSej 659b, 686b, 692a, b, 693b, 701b*.

»krolewska miłóŹ« [w tym: 3 sg *praet m (2), cum ai m (2)*] (6): Tho Kro. mcz bendzye theŹch roŹkazacz raczil *LibLeg 11/163v, 6/114v, 11/78; Diar 76; StryjWjaz C4; ActReg 137*.

»iego (wielka) krolewska miłóŹ« [w tym: 3 *praet sg m (139), cum ai m (18), cum ai f (1)*] (684): wŹŹŹthky dochody tegoŹ zamkw malborŹkiego. gy zyem prwŹkich iego kralowŹkiey m: pilnye a wyernye Źprawowacz. *MetrKor 46/65v, 31/621, 622, 34/268, 37/2, 2v (56)*; *ListRzeŹ w. 55*; powiaday ye⁸⁰ vyelkiey k.m. abi temv Turczinv nie wierzil *LibLeg 11/58v, 4/26, 7/32v, 10/121v, 151v, 152 (389)*; yego krolewska myloŹcz nasch myloŹczywy pan kladzie zaklath trzidziesczy thisiáczy zlothich *ZapWar 1536 nr 2491, 1535 nr 2413, 1536 nr 2492, 1545 nr 2646, 1548 nr 2669, 1550 nr 2665 (14)*; *ConPiotr 30, 31v, 32, 33, 34 (16)*; *MurzNT A2 [2 r.]*; *Diar 22, 23, 24, 39, 42 (80)*; *DiarDop 110 [2 r.], 112 [2 r.], 113, 117, 119*; *MrowPieŹ kt; GliczKsiáŹ Lv [2 r.]*; *GroicPorz f4v, bb3; KrowObr A2, B3; UstPraw K2; WyprKr 1, 1v [2 r.], 2 [2 r.], 22, 46; KwiatKsiáŹ Q3v; OrzQuin I4v, Lv, O, P2v; GórnDworz kt; RejPos ktv; KwiatOpis A2, B, B2v, C4, Dv (16)*; *RejZwierc Bbb3v; WujJud a2v Źp, 16v; BiałKaz N; StryjWjaz kt; Oczko A2; KochPs [217] [3 r.]*; *ZapKoŹcier 1582/28v, 31, 32, 33v; CzechEp 12, 55 [2 r.], 136, 224; NiemObr 6, 19 [2 r.]*; *KochFr 135 [3 r.]*; *ActReg 47, 48, 49, 64, 150 [2 r.], 156; GrochKal 2; GórnTroas [3]; OrzJan 63; KołakSzczęŹł A2*; Iego Królew. M. ma bydŹ profzoná, áby Lectoróm czynŹŹ iáki chćiał náznáczyć. *SarnStat 198, 198, 842, 1021, 1022, 1024 (41)*; *ZapMaz II G 97/90; KlónKr kt; SkarKaz 2v Źp; VotSzl E2v; CiekPotr ktv*.

»jej krolewska miłóŹ« (12): *BiałKaz M3v; ActReg 45; SarnStat 26, 105 [6 r.], 1147*; Do czego pomogá mu przykłády W.K.M. y Iey KrolewŹkiey Miłó: szezęŹliwey matki iego *SkarKaz)(4,)(4v*.

»twoja krolewska miłość« [w tym: 3 praet sg m (3)] (32): chce dzyerzecz przifzyege mocno yako y thwoya Kro. mcz dzyerzal y przodky Hołpodara mego. *LibLeg* 11/168, 11/166, 167v, 168, 168v, 169 (32).

»wasza (wielka) krolewska miłość« [w tymx 2 i 3 sg praet m (151), 3 sg praet f (3), 3 pl praet m (8), cum ai m (8)] (1125): *MetrKor* 61/224, 62/171v; abi wałcha wyelka k.m. raczil swoye dziewke od tey Zyemie wiwyefcz *LibLeg* 11/59v, 10/61v, 66, 11/45, 106v, 154 (332); Rołkazała my w.K.M. zażądaniem moiem/ gleitv pomknąć *SeklWyzn* 4v, ktv, 3v, 4v, a4v, g4 (15); Wałza krolewska miłość w krotcze to oglądafz Ze fie nicz nie omylifz na tym Czo požądafz *RejFóz* K7, A2 [3 r.], A2v [4 r.]; *Diar* 45, 46, 47, 49, 72 (214); *DiarDop* 98, 99, 107, 109, 110 (43); *BibRadz* *2 [13 r.], *2v [17 r.], *3 [12 r.]; *BielKron* 443v [2 r.]; *OrzQuin* N4v; *SarnUzn* A2v, A3 [5 r.], A3v; *GórnDworz* A2, A2v [6 r.], A3 [7 r.], Q6v [2 r.], P8; *RejPos* A3 [2 r.], A3v [3 r.]; *WujJud* A5, A6v, A7, A8, A8v (29); *WujJudConf* 3, 4, 6, 10, 12v (22); *SkarŻyw* A2v; *GórnRozm* H4v; *PaprUp* K3v [2 r.]; *ActReg* 95, 96, 97, 106, 108 (98); żeś wałzá kró: M. Polakóm pánem przyrodzonym/ y Królem z ołobnéy łáfki Bożéy dány? *OrzJan* 92, 3, 4, 72, 74, 75 (240); *SarnStat* *3 [4 r.], *3v [5 r.], *4, *4v [3 r.], 1266; *PowodPr* 2 [3 r.], 3 [4 r.]; *SkarKaz*)(3v [9 r.],)(4 [6 r.],)(4v [9 r.].

»wasza krolewska miłość« = *królowa* [w tym: 3 sg praet f (7)] (37): Naydziefz tu Wałzá K.M. czym fie vćiefzvc będziefz mogła *SkarŻyw* A2v, A2v [8 r.]; prołzę W.K.M. vniżenié/ ábyś W.K.M. dżiatkóm moim Miłościwą Pánią bydź raczyła *SiebRozmyśl* [A3], [A2] [5 r.], [A2]v [12 r.], [A3] [10 r.].

»wasza krolewska zacność« [w tym: 3 sg praet m (2)] (23): Pan Bog w íwey mocy Wałzę Krolewfką zacność/ ná ítholicy [...] w ták dobrym iáko widzimy zdrowiu pořádzić raczył *LeszczRzecz* A2, A3v, A4, A4v, A5, A5v (23).

b. Zestawienia w funkcji terminów specjalnych (27) :

»droga krolewska« = *droga publiczna; via regia Murm, Vulg, Mącz, JanStat; via consularis a. militaris a. publica Mącz* (7); *Murm* 27; *Leop Num* 21/22; *Mącz* 221b, 329b, 492a; *CzechRozm* 97; vftáwiamy: áby Stárołtowie náłzy [...] łádzili [...] o rozbicié ná dródze Królewfkíey/ gdzie Kupcóm gwałt bywa czynion *SarnStat* 911.

»gwiazda krolewska« (1): przerzeczone záćmienie ku gwiaździe iedney krolewfkíey/ práwie w iednym známieniu y ítopniu/ przyłczone było: ktora gwiaźdá że ieft náture Iowifzá y Marfá/ dla tegoż przyczyną będzie wielkiej zápálczywości *LeovPrzep* A2.

bibl. »krolewskie kapłaństwo, ofiarownictwo« = *coll. wszyscy wierni* [szyk 8 : 4] (11 : 1); *OrzQuin* N2v; *RejPos* 53v; *KuczbKat* 240; ktorzy fie [...] ítáli świętym Ofiárownictwem/ ku ípráwowaniu ofiar duchownych/ [...] będąc/ mowię/ narodem wybránym/ krolewfkim Ofiárownictwem/ narodem świętym *CzechRozm* 249v; *SkarJedn* 87; *SkarŻyw* 3; *LatHar* 566; Lecz wy iefteście rodzáiem wybránym/ krolewfkim kápłáńftwem [regale sacerdotium] *WujNT* 1.Petr 2/9; *PowodPr* 16; *SkarKazSej* 679a [3 r.].

»krolewski łan« = *miara powierzchni ziemi uprawnej rozmaíta w różnyh okolicach i czasach* [szyk 1 : 1] (2): Lan wielki zowá Krolewfkim Lanem/ który połowicá ieft wiefłzy á niż inłzy Lan. *GrzepGeom* K4v, K4v.

»maść krolewska« = *ungentum basilicum* (1): Maść Krolewska na łchnienie łthawow/ albo inłzych członkow *FalZioł* V 109.

»krolewska niemocz« = *zółtaczka* (1): Tenże mozg z winem zmieszany [...] na krolewłką [!] niemocz [zółtą niemocz *SienHerb* 291a] pomaga. *FalZioł* IV 17b.

»proch krolewski« = *środek przeciw morowemu powietrzu* [szyk 2 : 1] (3): Wypis prochu krolewskiego/ czynią gotowy w aptecze. *FalZioł* V 73, V 73, 73v.

[»krolewski szpizglaz«: Weźmi Szpizglazu/ Waynłztinu po poł funćiu/ Sáletry 9 vncji [...] wyrzyfz we wnątrz źiarnka iákoby śrebro naczyfłtze á kruchę[!]/ To zową ludzie ćwiczeni Krolewłkim łzpizglazem/ á ten ku wielu Krułzczyznam łłuzy *SienHerb* 493 (*Linde*).]

c. Zestawienia w funkcji n-loc (7) :

»Brona (a. Brana) Krolewska« = *porta regis PolAnt* (4): Wyłzedł tedy Athách do Márdocheułzá ná vlicę miefcką ktora byłá przed Braną Krolewłką *BibRadz Esth* 4/6; *BudBib Esth* 4/2 [2 r.], 6.

»Dolina Krolewska« (1): Tedy Krol Sodomy zálzedł mu ná drogę [...] ná dolinie Sáwe/ ktora zową doliną Krolewłką [*ipsa vallis regis*]. *BibRadz Gen* 14/17.

»Gora Krolewska« [*w pobliżu Hippo Regius miejsca pobytu św. Augustyna*] (1): Dwa dni żeglowania łniego [z *Kartago*] do Rzymá/ ná brzegu Hippo/ ná gorze krolewłkiey. Tam był s. Augułtyn biskupem w mieście Hiponie *BielKron* 270.

»Łáznia Krolewska« = *prawdopodobnie jakaś miejscowość w obrębie państwa papieskiego* (1): dáię tobie miáłto Rzym [...] ze włzyfłtkimi ziemiámi/ Miáłty Porthy/ [...] y tam w połrzodku ziemie Stáre Miáłto/ Łáznią Krolewłką: Witerbium/ Soánám *KrowObr* 31.

4. W funkcji rzeczownika (3) :

a. »krolewskie« = *stały podatek płacony od łanow chłopskich; regalia JanStat* (2) : Téż vłtawiamy: áby Monétá w Królełtwie połpolicie bieżaca/ to iełt/ Pułgrołzki zá podatki dwu grołzu (które niektórzy Krolewłkie y Porádlne/ á niektórzy Podymné zową) włzędý byłá braná *SarnStat* 351 [*idem*] 928.

b. *Postać z Ewangelii św. Jana; urzędnik, dostojnik królewski* (1) : A owá był niektory królik [*regulus*] (*marg*) krolewłki nato się włzyfłtki gréckie exemplarze zgádzaią (-) *MurzNT Ioann* 4/46.

**** Bez wystarczającego kontekstu (7) :** *Mącz* 349d [2 r.]; *Regalis – Kroliewsku* [!]. *Calep* 907a; *Regificus – Kroliewski Calep* 907a, 125a, 907a.

Wyraz cytowany (1): Powiedz mi czemuś przydał to łowo Krolewłkiego/ álbo inłze iełt bogáctwo połpolite/ á inłze Krolewłkie? *OrzRozm* N2.

II. Przymiotnik od „krol” ‘figura’ szachowa’ (3) :

Przymiotnik dzierzawczy: króla (3) : Drewniáne trupy włzędý w koło leżá [...] Táki ieżni/ iáko piełzy/ krom roznice. Bowiem Krolewłkie obie miłofnice [...] przeciw łobie łtały. *KochSz* B3v, B3, C.

Synonimy: I. 1. panięcy, pański; 4. a. podymne, poradlne; b. dworzanin, urzędnik.

Cf KROLESTWO, KROLEWIC, KROLIK, KROLOWSKIE, [KROLOW]